

RO

RO

RO



COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 31.3.2010
COM(2010)125 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI CĂTRE PARLAMENTUL
EUROPEAN**

**Al treilea raport de monitorizare privind restructurarea industriei siderurgice din
Bulgaria**

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN

Al treilea raport de monitorizare privind restructurarea industriei siderurgice din Bulgaria

1. INTRODUCERE

În protocolul 2 la Acordul european¹, Uniunea Europeană a convenit cu privire la dispozițiile tranzitorii referitoare la ajutorul pentru restructurare, pentru a permite Bulgariei să finalizeze procesul de restructurare în industria siderurgică. Bulgaria a fost autorizată să acorde ajutor de stat în scopul restructurării, cu condiția ca:

- acesta să conducă la viabilitatea societăților beneficiare, în condiții normale de piață, la sfârșitul perioadei de restructurare,
- cuantumul și importanța acestui ajutor să fie strict limitate la nivelurile absolut necesare pentru restabilirea acestei viabilități și să fie diminuate progresiv,
- programul de restructurare să fie legat de raționalizarea și reducerea capacității de producție globale în Bulgaria.

Perioada de restructurare inițială trebuia să dureze până la sfârșitul anului 2006. Cu toate acestea, Bulgaria a indicat faptul că nu ar putea să îndeplinească cerințele prevăzute în protocolul 2 în cadrul programului național de restructurare în vigoare (PNR) și al planului individual de afaceri. Prin urmare, înainte de aderarea sa la UE, Bulgaria a prezentat un program de restructurare și un plan de afaceri modificate și a solicitat o prelungire a perioadei de restructurare. Decizia nr. 3/2006 a Consiliului de asociere UE-Bulgaria din 29 decembrie 2006² a modificat protocolul 2 pentru a prelungi perioada de restructurare până la sfârșitul anului 2008 și a stabilit obligațiile de monitorizare și raportare pentru Comisie. Singura întreprindere acoperită de PNR-ul prelungit a fost Kremikovtzi AD.

Comisia a adoptat cele două rapoarte de monitorizare ale sale pentru anii 2006³ și 2007⁴.

2. REZULTATELE MONITORIZĂRII

Acest al treilea și ultim raport de monitorizare completează rapoartele anterioare ale Comisiei și evaluează rezultatele obținute până la sfârșitul anului 2008, ultimul an al restructurării. În rapoartele sale precedente, Comisia constatarea deja nerespectarea obiectivelor de restructurare prezentate în protocol privind viabilitatea, investițiile tehnologice și de mediu, vânzările, reducerea costurilor și productivitatea. De atunci, autoritățile bulgare au informat Comisia cu privire la sistarea, la 6 august 2008, a implementării planului individual de afaceri pentru

¹ JO L 358, 31.12.1994, pp. 3-222.

² UE-BG 1908/06 — <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st01/st01908-re01.en06.pdf>.

³ COM/2008/511.

⁴ COM/2009/146.

Kremikovtzi AD, în urma declarării insolvenței și inițierii procedurii de faliment de către Tribunalul de primă instanță din Sofia. Activitățile întreprinderii sunt supravegheate în prezent de un administrator judiciar desemnat de tribunal.

2.1. Monitorizarea principalilor indicatori de restructurare

Ajutor de stat

Decizia nr. 3/2006 a Consiliului de asociere stabilește un plafon privind valoarea ajutorului de stat care poate fi acordat întreprinderii Kremikovtzi AD și interzice acordarea de sprijin public oricărei alte întreprinderi din sectorul siderurgic. Valoarea maximă a ajutorului de stat autorizat pentru Kremikovtzi AD era 432,6 milioane BGN. Totuși, deoarece întreprinderea nu a utilizat, și deci nu a primit, o parte din ajutorul pentru restructurarea ocupării forței de muncă, valoarea ajutorului de stat plătit efectiv s-a ridicat la 431,1 milioane BGN.

Niciun alt ajutor de stat nu a fost acordat în 2008, nici către Kremikovtzi AD, nici către oricare alt producător siderurgic din Bulgaria.

Reducerea capacității

Pentru a compensa avantajul competitiv reprezentat de obținerea ajutorului de stat, i s-a solicitat Kremikovtzi AD să închidă definitiv un laminor de sârmă cu o capacitate de 500 000 de tone de produse finite. Monitorizarea a stabilit faptul că laminorul a fost închis în conformitate cu legislația UE relevantă⁵ înainte de sfârșitul perioadei de restructurare.

Viabilitatea

La sfârșitul perioadei de restructurare în 2008, Kremikovtzi AD trebuia să fi ajuns la un stadiu de viabilitate pe termen lung⁶. Cu toate acestea, deja la mijlocul anului 2008, situația sa se deteriorase atât de mult încât nu mai era capabilă să își ramburseze datoriile și o a trebuit inițiată o procedură de faliment. Conform standardelor Comisiei în materie de ajutoare de stat, o societate insolubilă nu este viabilă.

Constatarea privind lipsa de viabilitate este susținută și de rezultatele financiare ale întreprinderii. Datele financiare prezentate de întreprindere nu pot fi considerate ca fiind o ilustrare exactă a situației deoarece un anumit număr de aspecte semnificative nu au fost clarificate și auditorii au refuzat să se pronunțe asupra conturilor neconsolidate ale Kremikovtzi pentru 2006, 2007 și 2008. Cu toate acestea, situațiile financiare neauditate indică faptul că performanța în 2008 a fost negativă, ceea ce constituie o nerespectare a angajamentelor privind viabilitatea societății asumate în planul individual de afaceri. Rezultatele — -33.1% EBITDA/cifra de afaceri (obiectivul fiind 13,5%) și -107,1% EBIT/cifra de afaceri (obiectivul fiind 1,5%) — au fost chiar mai slabe decât în 2007.

⁵ Decizia 3010/91/CECO, JO L 286, 16.10.1991, p. 20.

⁶ JO C 244, 1.10.2004, p. 2

Viabilitatea presupune ca societățile să ajungă din nou la o rentabilitate durabilă la sfârșitul perioadei de restructurare. Potrivit unei practici îndelungate, Comisia consideră că societățile trebuie să atingă:
- un profit brut din exploatare: și anume, procentul EBITDA (profitul înainte de deducerea dobânzilor, a impozitului și de includerea deprecierei și a amortizării) din cifra de afaceri este de cel puțin 10 % pentru întreprinderile siderurgice neintegrate și de 13,5% pentru laminarele integrate;
- un profit minim: și anume, procentul EBIT (profitul înainte de deducerea dobânzilor și a impozitului) din cifra de afaceri este de cel puțin 1,5 %.

Principala cauză a acestui eșec a fost lipsa de lichidități cauzată de faptul că proprietarii întreprinderii nu au reușit să injecteze fonduri cu titlu de „contribuție proprie”, astfel cum se convenise în planul individual de afaceri. Unul dintre efectele lipsei de lichidități a fost un impact negativ asupra condițiilor de creditare impuse de furnizorii de materii prime, ducând astfel la o creștere a prețurilor pe care întreprinderea trebuia să le plătească pentru materiile prime (pe lângă creșterile de prețuri înregistrate pe piața siderurgică mondială).

Ulterior în 2008, întreprinderea nu a cumpărat materii prime pe piața mondială, ci s-a angajat în principal în comerțul barter (din cauza problemelor sale permanente legate de lichidități), prin intermediul unor acorduri care prevedeau furnizarea de produse finite în schimbul materiilor prime. În consecință, creșterea prețurilor materiilor prime a avut o influență foarte limitată asupra viabilității întreprinderii, deoarece prețurile de cumpărare reale nu făceau obiectul fluctuațiilor pieței mondiale, ci depindeau mai degrabă de condițiile operaționale ale Kremikovtzi AD.

În același timp, viabilitatea a fost influențată negativ de strategia întreprinderii constând în solicitarea de condiții de prefinanțare (plăți în avans) din partea clienților în schimbul unor prețuri de vânzare inferioare. În acest caz, întreprinderea s-a concentrat asupra comercianților mai degrabă decât asupra utilizatorilor finali, în ciuda marjelor mai scăzute. Ca urmare a condițiilor stipulate în aceste acorduri comerciale, întreprinderea a obținut prețuri de vânzare mai scăzute decât cele practicate în medie pe piață.

Reducerea costurilor

Un alt impact al lipsei de lichidități a fost incapacitatea de a pune în aplicare investițiile de modernizare necesare în vederea asigurării competitivității întreprinderii, în special în faza lichidă a producției siderurgice, unde echipamentul tehnic de vârf are o importanță deosebită. În anumite domenii, precum consumul de energie și de materii, reducerile necesare de costuri puteau fi realizate numai pe termen lung, prin investițiile în modernizare convenite în planul individual de afaceri. Totuși, în perioada 2006-2008, astfel de investiții au reprezentat 43% din obiectivul fixat în planul individual de afaceri. În 2008, investițiile tehnologice puse în aplicare au reprezentat doar 1,7 % din obiectivul prevăzut în planul individual de afaceri pentru anul respectiv.

Un alt motiv pentru incapacitatea de a reduce costurile în vederea obținerii viabilității a fost o slabă utilizare a capacităților în 2008 (producția de oțel – 30%, produse semifinite și finite – 20%), astfel încât Kremikovtzi AD nu a reușit să își reducă consumul de utilități și materii prime per unitate produsă.

În perioada 2006-2008, investițiile de mediu au reprezentat doar 23 % din obiectivul fixat în planul individual de afaceri.

Productivitatea și ocuparea forței de muncă

În cursul anului 2008, Kremikovtzi AD a angajat 5 190 de persoane, cu 8 % mai puțin față de obiectivul prevăzut în planul individual de afaceri pentru anul respectiv. Cu toate acestea, rata productivității nu s-a îmbunătățit în comparație cu 2007 din cauza volumelor scăzute de producție. Chiar și în prima jumătate a anului 2008, înainte de criză, productivitatea a ajuns la 20% din obiectivul prevăzut în planul individual de afaceri. Până la sfârșitul perioadei de restructurare, productivitatea a atins 26% din obiectivul prevăzut în planul individual de afaceri (mai puțin de 20% din standardul internațional) și doar 13% din productivitatea medie obținută de alte întreprinderi siderurgice din Bulgaria. Acest fapt a avut un impact negativ asupra eficienței și eficacității activității societății.

2.2. Protecția mediului

Bulgaria a solicitat o perioadă de tranziție pentru aplicarea directivei IPPC⁷. Prin derogare, Kremikovtzi AD ar fi trebuit să obțină o autorizație pe deplin coordonată până la 30 octombrie 2007, care să cuprindă un calendar obligatoriu pentru realizarea unei conformări depline până la 31 decembrie 2011. În aprilie 2007, EMEPA și-a prezentat decizia de a nu acorda o autorizație integrată întreprinderii Kremikovtzi AD. În mai 2007, întreprinderea a introdus o nouă cerere. Totuși, procedura nu a fost finalizată, din cauza declarării insolvenței.

3. CONCLUZII

Până la sfârșitul perioadei de restructurare în 2006, Kremikovtzi deja nu reușise să atingă obiectivele de restructurare. Perioada de restructurare a întreprinderii a fost extinsă cu doi ani în mod cu totul excepțional. Totuși, situația nu s-a îmbunătățit în această perioadă și, în final, întreprinderea a dat faliment.

Comisia consideră că o condiție esențială pentru acordarea ajutorului pentru restructurare este depunerea de eforturi considerabile de către întreprindere și proprietarii săi. În consecință, întreprinderea trebuie să aducă o „contribuție financiară proprie” la sprijinul financiar oferit din fonduri publice. Valoarea investițiilor proprii pe care se baza planul individual de afaceri al Kremikovtzi nu a fost încă pusă la dispoziție. Lipsa de capital pentru investițiile de modernizare și lipsa de fond de rulment au fost principalele cauze ale eșecului întreprinderii de a restabili viabilitatea.

Comisia subliniază că aceste evoluții nu au fost cauzate de criza economică. Deja în prima jumătate a anului 2008 și în 2007, întreprinderea a gestionat mai multe instalații sub obiectivele de capacitate stabilite în planul individual de afaceri, în principal din cauza lipsei de fond de rulment. Din același motiv, programul de investiții nu a putut fi pus în aplicare. În prima jumătate a anului 2008, performanța operațională a fost marcată de scăderea dramatică a volumelor și valorilor de vânzări, însoțită de o deteriorare crescândă a condițiilor de exploatare, ceea ce a cauzat pierderi. Ambele criterii de viabilitate, EBIT și EBITDA, erau deja negative. Prin urmare, situația întreprinderii nu poate fi explicată prin criza mondială, deoarece ea începuse deja să se deterioreze în 2007, când piața siderurgică cunoștea o creștere excepțională. De asemenea, procedura de insolvență a fost deschisă în august 2008, înainte de criza financiară din septembrie 2008.

Având în vedere constatările, Comisia concluzionează că dispozițiile din protocolul 2 la Acordul european⁸ și Decizia nr. 3/2006 a Consiliului de asociere UE-Bulgaria din 29 decembrie 2006⁹ de modificare a acestui protocol au fost respectate doar în ceea ce privește valoarea ajutorului pentru restructurare acordat și reducerea capacității nete. Cu toate acestea, Comisia constată că criteriile de restructurare (viabilitate, productivitate și reducerea costurilor) nu au fost îndeplinite și că rezultatele erau mult inferioare obiectivelor convenite.

Comisia concluzionează că PNR și planul individual de afaceri nu au fost pe deplin puse în aplicare și, prin urmare, nu respectă cerințele prevăzute în protocolul 2.

Ca o consecință juridică a eșecului beneficiarului de a realiza obiectivele de restructurare, Bulgaria a întreprins solicitarea rambursării ajutorului astfel cum s-a convenit la articolul 3 al treilea paragraf, conform dispoziției de la articolul 1 din Decizia nr. 3/2006 a Consiliului de

⁷ Directiva 96/61/CE a Consiliului din 24 septembrie 1996, JO L257, 10.10.1996, p.26.

⁸ JO L 358, 31.12.1994, pp. 3-222.

⁹ UE-BG 1909/06 – Decizia de adoptare 3/2006.

asociere UE-Bulgaria din 29 decembrie 2006 de modificare a protocolului 2 la Acordul european:

„În cazul în care monitorizarea punerii în aplicare a programului de restructurare și planurile arată că nu s-au îndeplinit condițiile relevante din protocolul 2 la Acordul european și nu s-au realizat măsurile-cheie de restructurare, inclusiv toate investițiile implementate, sau că în cursul perioadei de restructurare Bulgaria a acordat un ajutor de stat suplimentar în favoarea industriei siderurgice, în special întreprinderii Kremikovtzi AD, Bulgaria recuperează de la beneficiar orice ajutor a cărui acordare, înainte sau după aderarea sa la Uniunea Europeană, contravine condițiilor respective.”

Obligația de recuperare care rezultă din acest angajament a fost recunoscută de autoritățile bulgare competente în materie de ajutoare de stat, care au deschis o procedură de recuperare. Ordinul de recuperare a fost pus în discuție în cursul procedurii de faliment. Comisia a explicat în detaliu consecințele practice și juridice care rezultau pentru autoritățile bulgare. Prezentul raport final confirmă evaluarea inițială a Comisiei. În acest sens, Comisia ar trebui informată constant cu privire la evoluția procedurii de insolvență și, în special, în ceea ce privește cererea de rambursare a ajutorului de stat.

În paralel, Comisia va emite o decizie *sui generis* în conformitate cu articolul 3 al doilea paragraf, astfel cum se prevede la articolul 1 din Decizia nr. 3/2006 a Consiliului de asociere UE-Bulgaria din 29 decembrie 2006 de modificare a protocolului 2 la Acordul european, conform căruia:

„Comisia decide dacă programul de restructurare și planurile sunt puse pe deplin în aplicare și respectă cerințele prevăzute la articolul 9 alineatul (4) din protocolul 2 la Acordul european.”